

[illegible]

Պէտղոս Շինի սօգադը Ն⁰ 5

ԲՐԱԹԻՍԹՈՒՆԱՄԵՆԻՆ ՍՈՒՐԵԹԻ ՏԻՐ

Բուսիս տեվեթի, էրմենի միլեթի
Թարաֆընտան ինթիսայ Խաղմիշ օ-
լան Կաթողիկոսն ետրինն Մակար
սերբիսգագոսու նասայ վե թայեհն
իթմիշ իսե տե, բուհանիքի միւմար
էլէյ՝ մեմայիքի Շահանէտե վե բու-
սիտատ վե իրանտե վե Հինտիսման
տա միւթեվաթթն հրմէնիւր թա-
րաֆարընտան ինթիսայ Խաղմիշ օ-
լանեւայ, եալընըզ պիր հիւքիւթի
եննէպիտե թարաֆընտան ինթիսայ
Խաղմիշ օլտուղունա, վե միւմարէյ-
հին շու վեճէյ նասայ վե թայեհն
էրմէնի, զլիւթեմին Տուգազընմէ
գաւախիքին ինթիսայիտեմին մու-
ղայիր վե էլմիածին քիւրսիսին
թահթը թէհլիքեհէ իլգա Խտէր օլ-
տուղունա, վե էրմէնի միլեթիսին
Խաղմիշ մէր.քէգիտէսի մէնթիսին
եառի մեմայիքի Շահանէտե մուգիւմ
էրմէնիլէրին վե քէգիտէր Բուսիս
մեմայիքիտե մուգիւմ պիւհմիւմէ էր-
մէնիլէրին իրատաթը վե ինպլը դա-
րը ճայիղ օլան հազգը ինթիսայը
վե էլմիածին մանասթըրընն հէյեթի
ուումուտե ինթիսայիտէսի ճանի
պիտտէն ինքա Խաղմիշ օլան վե մեմիս-
ուումուսի Եր.լոյսի Բախրիզ ֆէնիւն
նին նութգու, վե մեմիսի ուումուսի
հէյեթիթինն ճէվապը մուհրպիննէ, ա-
լէնն վե մեմուռնէն իլան պուլլոու
մուշ օլան ինթիսայ բայիմայ Խաղ-
միշ օլտուղընա, վե պեօլէ պիր հալ-
վէտամիթիլմի իմայտե վազիֆէսիլլիք
իմի սիւքիւթի իթմէք, էրմէնի քիւր-
սէսինն վեճուտի ալէ.էմին գատա-
իթմէք տիմէք օլտուղու կիպի, էր-
մէնի միլեթի Կաթողիկոսընն էմը
ինթիսայընտա իշլիիրազընա սէլա-
հէյեթի օլտուղունա տայիր միլեթի
մուհրապմայի Օսմանէնին սէլաթիյ-
նի ազգամը թարաֆարընտան միլեթ
թիմիդէ իհանա պուլլուլմուշ օլան
նիզամնամէյի միլլի աճքեմալնը ին-
լալ տարւոյը օլաճապընա, իզմիր մէր-
սիսիսալլը Երմէնիլէրինն ուումուսի
մեմիսի Երմէնիլէրինն ուումուսի

Շէջլէ քի Բրուսիա բօլիսի պիլ
կէրէք մանէվի վէ կէրէք բօլիսի
նօյ թայի հաղաբըյա, պուշարըն
զէրինտէ շայեանք իթապ հիշ
խուսուս կէօրմէք քաէ տիր։ Ալ
նիա գազէթալարընտա հէր կիւն

կիսի վուզուամ շքսիքսիզ օրուպ
ֆագաթ էշխար մեքու մէ պէյհին
տէ իթթիխազ օրուան թէտապիրի
մէգպուրէէ տալիր սէպէպ կէնաթէ
րիւնթիկնէտնի, Բրուսիա հիւքիսէ
թիւթին պու ետաւքի թէտապիրինին
էսպապը մուհիպէսի հազգընտ էն
վայի միւթալաւթ վէ թաթմինաթ
սէտր խալիմքաւ տիր: Նօփօի վրէ-
միա նամ Բուս դազէթաւորնը Պէրլինի
մէգպիրի: Բրուսիա հիւքիսէ կնիկն
իշպու հարեքէթի, էսլաւըդ աւազի
մագուլէսի հազգընտա օրուադու
նու, մէնսուպ օրուադու դազէթաւա
իշպար իթմիշ իսէ տէ, վիէննաւնը
վէ Պէրլինին քեաֆֆէյի սէրպէսի
թարաֆըր օլան դազէթալար, ի-
թաւմէյի մէգպուրէինի սաթիկ իթիկին
պէսեան վէ թարու իսլիկն հէր պիր
լախսըն իսիմլէրինի, վէ թարիխի ի-
գամէթլէրիլէ իգամէթ կէահլարընը
իշար իլլէմքաւ տիրէր: Նամուսու
օրուադու տան պաչպ, բէք միւթէպէր
օլաննիլէ թիւհճար իլէ մուալլիմին
վէ սոմաթմէքաւալ վէ հիւնէրվէրան
տախի թարու մ թէպիտ գրլընիշլար
տոր: Ափթթիս մէհլիսի մէպուսան ա-
ղաւաշտան պիր գաթա տախի 24
օրամ գարֆրտան, Բրուսիա մէմա-
րիքինտէ կիթ մէսի իսթիպ օրուաու-
թիւ խապալք վէրիլէրէքաւ տիր:

ի պատճառաւ թէպիտէր սէ-
պէպիյն, միւթատտիտ ֆապիլեա-
լարն տուար օրտուլյար անլար
էնէփիլթիմայ միւթաշնիկ թտրիֆի-
տ պէնտն օրուչ, նիչէ խանիման
ար մանձլ օրմուչ, նիչէ թիլ ճմարան
քէնտի էլմի ապիլ, սիլճուտէրլիթի
լարարը քիլլի կէ պաղթիկէն սալ-
մազ, վէ խանէրլիլլէ մաղազալարընը
թիթը իթմէ ք մէ ճպուրիւնէ իթնտէ պու-
լունմուչ, նիչէ ամէլէ՝ սալլիլ մանէլ-
լէրտէ, ի կտուրմաա իւմիտլարի գալ
մանարազ, իշլէրլիթի դապլ իթմիլ, վէ
նիչէ սէնէլէրտն պէրու պլ րտէլմա

այս աստիճանից դեռ միևնույն պեղծ
վեր գաթիկ խաղվող տորս։

Չապ պոլ պու հարկի խոստումն էլ
զեհեալ մուճարտեհ հեղեղի, հիշեցի
Բրուսիա վե Բուսիաստ մի թեմեքքի
օրուպ, շիմաթեհ գառաթը թխար ու
մեհպրիտի իշխուրաեան ճննեպրիտի
հարկ տոր, Պալեստե պեհեան օրու
սուղու մեհհիլիզեղե, թարտու թեպիս
քե յգիթեթեղեին հսպալը մուհիպե
սի մեհհուլ օլորդունտան, մեղքիւր պի
չարեկեան, հերան ու տաղիգս ֆա
միխեստրոյ պիրիքքե հասիլը սա
տե անապա թարտ օրունաճար
տե յի սեդեհման իշխունե ետյամոզ
տա տրոպա։ Պու թեթետտիս, պու
հեսիշե վե իղվիրապ, յոպար իշխ
մարտ ու թեպիտ օլունալլգտա
տաճ զեհեալ տեհհիկի տոր։

ԲայժիՊիգա վե թիհարեթ Նոգթայ,
Նազարըրյա Բրուսիա վե Բուսիա
Հիւ քիւմէթլերի թարաֆը, նոսն իթ
թիթիսազ օլունան թէտապիրի ֆէվ
գէրատե, Նէթայիհի վէխիմէեի մե
հպ օլապիրի, Պու պապտե Նաեթ
Յիրատէ Բրէսէ զազթիթար տիւրը քի,
Հէրը մետէնի տէլիթիթի, մուսնա
տաթ մօսաեարազ, էճանիպէ, իսթէ
տիքլերի մահէլլերտէ սերպէսթճէ ի
գամէլ կեահ Հինթիլապ իթմէք իւզ
րէ իթա իլլետիլի Հոգգա, պիլիմ
վաճանապարհըր, Նէֆաի Բրուսիա,
տա Նայիթ օլամազ իսէրը, մէյիքէ
թիթիլ իլէ Ալմանիա, միւսնէօնտն
եռոցըրլը Նա'սըր թասալիթը, եխաթ
Ավիթիթ Ալմանիա կեամիր քի
րիտէ իթթիհհատ Նա'սըր իտեալ
իսիլէպիլիինը, Ավթիթա վէ Ալմա
նիա տրասընտա մէվճուտ օյան մուս
հէտաթը թիւհճարիտէտէ, Ավթիթա
թէպտասըրն' սերպէսթճէ Ալմանիա
տազիլինէ կիւղէպիլէճէ քլէրի, օրա
տա թէէսիրի իզամթի իտէրէթ
էմլըք վէ էվաճաթը թիւհճարիտէ վէ
սայիրէ ալպա ապապիլէճէ քլէրի մե
հարէրէ տիր, Անի Հուգուգ' Ավթիթ

րիստաւ միւթէ մէքքին Արմանիա թէ
պատշաճա՛ տփսի իժա՛ օրսնմու՛
տուր։ Գեղցա՛ն պիտի գա՛մ թիւն
նալ ետիտե՛ս սանաթթ։ քեզո՛րն՝ պիտի
սէպէպ ժանտաւարապոլ իլէ հուռու՛
տա կէօթիկնիւրիւր, ետիտե՛ս թիւն
րէթ վէ ետ սանաթի՛նէ հէր կիւնս՛
թէշէպպիւրա իշին չարթըր էվվէլ օլա՛
դիր խուսուս, ետին իլգամէթ կերա՛
նիթիխապու սէրպէսթիէթիւր. քննա՛
եէպէրինտուն տըրնըր իսէ՛, արթըր
կկուր։ քս քեզմը՛ մուսա՛ն տաթըն ճգ՛
կկուր մանէաթ օրպակըր։ »

Ղալիյաւ Բրուսիտ հիւքիւմէթի պու թալը մուսէլէսիտէ պիւր ապտահա իւլըլէմիլ օլտուքունա մէպնի եսգընտ Պէրլին վէ- Բէթէսպուրը գապիւնթթօլարը արտաշտան տիբլը մասի նօթալարը թաւաթի գըրնա՞նազ տըր, Ֆիլ վաղը Տանցիկ չէ՛հ լիտէ միւթէմէքըն Բուսիտ թիւն ճարընտան միւրէքքէպ պիւր հէյեւէ թի մէպուս, Բուսիտ Ժնէրալ գնն սօտալ Մ՝ Վրանտէլէ պիլ միւրա՞նաւ, Բլոտսիտ հիւքիւմէթի մահէլ լիւէսի ճանիպիւնաւն Բուսիտ թէպաւսը ալէյ՝Տիտէ թէնվիզ իտիլէն մուս մէլէյ չէտիտէնէ գալըլ հիւսեհէնի նի Իօմիտա իթմիլ, վէ միւմիւրէյ տաւիլ, Բէթէսպուրը գապիւնթթօլարը մասի նօթալար հիւքիւմէթի թաւաթի թաւաթի իթմիլիազ օլտունալ թէ տապիւրտէն տօյաւը բէք թէաճիւպ տէ գալտըլընի, վէ մունթթալմրաս բօթթօլար իրտաէ իտէնէք օյան Բուսիտ թէպաւսընա մուսպլէնէթ վէ հիւսեհէնէի տիբլը իթմէ թէնէնէնէլէք եւան, վէ իլալմէթէն տաւիլ, գահէրլէ հիլ պիւր սէպէպ օլմադսըլըն վուգու պուլան չո՞ւ թարտու թէպիտ մուս մէլաթթ հազգընտա, Բուսիտ հիւքիւմէթի նիւնի Բրուսիտ խարիճիկ նէպրէթ ինտէն իլլըլաթ իսթիւնէն ճէկնիլ տէրիւսիւնալ լիլէմիլ տիւր:

ԷՃԶԱԽԱՆԷ ՎԷ ԷՃԶԱ ՏԵՖՕԶԻԹՕՍՈՒ

ԺԱԳ ԱԼԷՔԵԱՆ

Պարզեցեալ Ներդրելի Գեւորդեան և Բարեկամներն և Գեւորդեան Երեւոյն Իւրաքանչեւը

5 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040

[illegible]

Կերէք ըսյլթախթումս վէ կերէք վիսաւաթումս պուրունան մեւ. թէառաօտ միւրէրիւրիմն հազար անհոյառ տէրքեար վէ պիտօրիդ պուրօրյան էննիւթթիւնի հիւսնի խիմիւթ իմ վէք վէ քնալիւրինէ թէաւ հիւթթ մեւքեմէլէյի թէէմն էյլէմէ իւզրէ, պու քերրէ միւսաւէպա- թրմը թէվօր իմիւր օշաւազումս, րադպէթլու էհպիւնէ իւան իմմէքէ քեպպի ֆար իլլէրիւ

Դադազամուտ մեկվեուտ օլան քեաֆֆէյի էմթաաեբ պէթաաֆալի թաա-
տաա իթմէ.քաիթի, չու գաաաաթաթաբ պէեաննէ ի.թ.թիֆա իլէթիմ.թի, նէգ-
տիմէ. հէթ նէլի մամուլաթթ, քիւնէվիլէէ վէ իսթէլաթիեէ, մէշըուպաթթ,
վէ սայիրէ, հէթ նէվի ալէաթթ Եճըրահիեէ վէ ֆօթօկրաֆիեէ, (մաաէն-
տէն, ճամաաա, պիլլըրաաա վէ գօմէլաթթի.թաէն) էաաթվաթ վէ տիթէթ
մէվաաա վէ սայիրէ պոլլունտուլը կիպի, մաաէն սուլաթթ տաթի
մէվեուտ տրբ. Պոռնաթաաա մաաաա, թթաաա վէ բէլաթէնաթ էն ա-
լէա մթրինա պալըլը եաղը վէ էննէֆիա գօղուլու իւպէն, լալանթ, մէն
տիլ իչին է.թ.թրէթի վէ սայիրէ պոլլունտուլ-
իպուլ քեաֆֆէյի էմթաա. թէ.թիլ Էլ.թրիաաըն էն մէշըուր մալլէթի
օլուպ, ֆիեաթթթաթ տաթի դաեթթէ. էնվին տրբ. :

Պոնտան գալթինազար միւշէնէրէմ միւշթըրիէրիմ պալէատէ պէտեան օլունան էմօսանըն էն պէտա ճինտալէն օլտուղունու թաշատիր իթմիշ օլտուգլարը կիպի, ընէշմալարըն իթթիթիլալէն քի սիւրաթ վէ տօղլուլուղու տախի անլարմի պուլունտուգլարը ճիհէթիէ, քէնտիթիթիէն միւրաճաթի իթմէրլէ միւֆթիէրի օլտուղում խալըն էմնիթէթիէն մաղճաթ օլապիլմէքիլիլմէ, խուսուը մէզլուը իւմիտալաշ պիր սէպէպ տիմէք տիր :

Հէր կիւն միւհթաճ օլանլարա պազմադ իւզդէ , զաեէթ թէճըրլւպէ-
քեար օլան բէք չօդ աթըպպա էնզախանէմէ մէնսուպ պուլունմադտա
տըրլար :

Ժան Թէօֆոբիտէս, վէ Պապահան տօգթօրյար՝ հէր կիւն էօյիւ-
տէն սօնրա էճըպխանէմտէ պուլունուրյար, վէ ճիւմաա կիւնլէրի մէճ-
ճանէն խասթալարա պազարյար :

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ

Իշպուհամ իլէ մաարուֆ էսէրին
իլք էրմէնիճէ թէրճէմէսի թիւքէն-
միշ օլտուղունտուն, իրինճի տէֆա
օլարագ, վէ պիր թագըմ թասվիրլէր

կրէ միւղդ, յեէն պուրունարագ քի ին-
ճի ճիւղի րէստէ, յի խիթամ օլտուղը
կիպի, պու քէրրէ իւլիւննիւ ճիւղի
տախի մէվզըն ինթիշարա չըքմըշ,
վէ մայպագիսի տախի տէրտէսթի
թիմա պուրունմուշ օլտուղու իւան ի-
թիւիք:

Նճւմ իջնիլն տրբ կրօնի գրելութանմանց-ընկնա
տաւ, ինչպես որտա, Սիւսան իսն, չոր եօղտա
իջնաւն յի հաւ իննմեքսն իսն:

— Կալը օրան իննմանման տալանք նն հաւ
տաք իջ օղ եաւն իննմանման օրտաւն իջն-
մննիլ, հալանն սկալան անգրանն իսն, Սահաւն
տաւն իննմանն ալ, ինն, անգրանն իսն իսն հաւն ի-
ննմեք իսնն, իսնանն ինն հալանն ալնն ինն ին-
տիս, քալան ալն սկալն պաւանանն, զնն օղն ինն
օրտա իննմանն, իսնալն ալնն իսն, պաւան
պնն իննմանն, Սաւան իսնն չոր մանանն
ալնալն իսնն ինն իսնն օրտաւն իսն, սկալն
տաւն իննմանն, իսնն ինն իսնն մննմանն զա-
տաւն իննմանն:

տա ի՞նք տիրի՞նա՞ն, ժամն պիտո՞ւն պիտէ՞ն արդա-
պէ՛նա տնօ՞նիւի, մեղքո՞ւնեի թանձրը, վե՛քն-
տի քննա՞նի, —
— Վա՛յ, Սիւնա ի՛նչ, տի՛նք քրտի վե՛ մահ
օլու՛մ, տնե՛ր •
Գրա, տալ, ժա՛նքն ե՛րգ աղք. քննա՛նի՞նա՞ն
մեղքա՛մննի՛ն հիւրապէ՛ն տնօ՞նիւի, իո՛ւ •
Մեղքա՛նննի՛ն ապրե՛նք տնօ՞նիւի, օ-
լա՛ն Սիւնա տե՛հալ տիւղ, չե՛ օ՞րիւ, ժա՛նքն
էլ ի՛նքնա՞ն թո՛ւտու, վե՛ պիտե՛ն քա՛թ էօ •
Է՛րե՛ն •
— Ա՛հ, պանա ափի իո՞նիւղ, ափի իո՞նիւղ,
տի՛նք, քո՛ն իո՛ւ •

— 392 —

կէտի , վէ վայիտէ փնի թանգանեայադ , իւս-
տռւնդալ թնկէստիւմ թնտի ,

— 686 —

վն իտի շարձիթի մշտի դտադ,սննո իշխիշի
թի թշտիտ ճգիտիգլ փոգշի՝ ճազլիսիտ իշն

[illegible][illegible]

տալիքի տարլիմու գէտոր բէտրի, փոխուն աս
վն էկալու չազընաւ խաղկիւտոր պուլու
Դոր խի, Գու վնճ ին տառու այ գենու իսի իրաւ
չալի վն Եալըլըլըլ իշնան իսիարը Եկալաթ
խալիս, Ճիօրէնցատա, պարարտ վն է յնճէէէ մեկ
սի, ինն տուլու իսիսիկինտն, Թազընաւըն
բէք չոզ մէշուր ԳալիԵալար, մեալի Երտան
մէկիկինն իրաւ վն է յնճէէէ ինն տալի Թ
լալը, Գենտի պալու վն է յնճէէէ ինն տալի Թ
լէ, չալը իսիկլանը Թէնք ինտրանք վն զաւ
Թէնք ինտրանք Թէնք մեւն է ինն ինն

[illegible][illegible][illegible][illegible]

